

[Undervisnings- og forskningsministeren]

forstår udmærket, at man ikke bare kan sætte kryds og så komme ind hvor som helst. De forstår udmærket, at der skal stilles krav. Jeg er glad for, hr. Frank Jensen nikker, for så er vi i hvert fald enige om det. Og det, det så gælder om, er, at vi ikke lover mere, end vi kan holde. Vi har lovet hinanden at prøve at skaffe 5.000 ekstra pladser; det er flot, hvis vi kan.

Og vi skal selvfølgelig lytte til de studerendes ønsker, men heller ikke i den henseende vil jeg love mere, end rimeligt er. Vi skal ikke i alle henseender lytte til de studerendes ønsker, så hvis nogen vil have mig til at sige noget uliberal, siger jeg det gerne: Der skal være et element fortsat, er jeg bange for, af formynderi i dette her.

Det læser jeg mig også til ved at studere den seneste vismandsrapport fra maj 1991. Jeg vil anbefale den sidste tredjedel af rapporten til læsning for alle, der interesserer sig for uddannelsespolitik, for her kan man læse den lidt sørgmodige beretning om, hvor lidt der var kommet ud af den megen omstilling fra offentlig sektor- og hjemmemarkedsuddannelser til uddannelser i den konkurrenceudsatte del af dansk erhvervsliv. Konkurrencesektoren tegner sig kun for 9 pct. af de videregående uddannelser, 9 pct., og også når det gælder forskeruddannelser, ligger konkurrencesektoren nede på omkring en tiendedel – ja, når det gælder de danske offentlige forskningsressourcer, er det en ynkeligt beskedent del, som overhovedet er til glæde for konkurrencesektoren.

Derfor mener jeg i modsætning til hr. Frank Jensen, at vi er nødt til med lys og lygte at lede efter muligheder for at oprette nye korte uddannelser, der sigter på især konkurrencesektoren. For det er jo ikke så mærkeligt, at de unge ikke vælger disse uddannelser, når de ikke er der. Det er jo ikke så mærkeligt, at de vælger de traditionelle offentlig sektor-uddannelser, når det er dem, der er der, når det er dem, der reklamerer, når det er deres ansatte osv., som dominerer debatten. De uddannelser, som de økonomiske vismænd efterlyser, er der kun i beskedent omfang – det er problemet.

Jeg har lyst til at citere fra vismandsrapporten »Dansk Økonomi Maj 1991«, hvor der s. 115 står:

»Selv om der har været en vis vækst i den konkurrenceudsatte sektors beskæftigelse af

personer med videregående uddannelser, har tilgangen været forholdsvis mindst netop i denne sektor, som samtidig er forsknings- og teknologiintensiv. Dette hænger i høj grad sammen med uddannelsesudbudet, der har haft overvægt af uddannelser, der traditionelt primært finder beskæftigelse i den offentlige sektor og i hjemmemarkeds erhvervene.«

Tydligere kan det ikke siges, at landet her har et problem.

Sammesteds s. 123 står der:

»Det drejer sig derfor fremover måske i særlig grad om at forbedre kvaliteten af uddannelserne, herunder forskeruddannelserne, inden for de fagområder, som især konkurrencesektoren efterspørger. Det kræver bl.a. en styrkelse af grundforskningen inden for disse områder. Det er under alle omstændigheder en meget langvarig proces at ændre sammensætningen og kvaliteten af uddannelserne, især for de videregående uddannelsers vedkommende. Hertil kommer som en nødvendig betingelse, at søgningen til de pågældende uddannelser øges. Dette kræver formentlig en bred indsats, herunder eventuelt en afdæmpet efterspørgsel efter de personer med de uddannelser, der fortrinvis beskæftiges i hjemmemarkedssektoren og i den offentlige sektor.«

Jeg vil ikke komplimentere sprogbrugen i vismandsrapporten, men meningen er i hvert fald meget klar.

Vi har altså fortsat omstillingsproblemer, skævheder i de videregående uddannelser, og også af den grund går regeringen ikke ind for totalt fri adgang. Men det gør vi altså heller ikke af en anden grund, nemlig kvaliteten.

Jeg tror, jeg hermed også har fået svaret fru Ebba Strange, som spurgte, hvad frit optag var for noget. Men jeg skulle måske lige svare på det med ligemageriet, som jeg blev beskyldt for af fru Ebba Strange. Jeg må nu gøre opmærksom på, at det næsten er 20 år siden, jeg første gang foreslog, at hver enkelt ung skulle have en uddannelseskonto, og at den skulle være lige stor for alle, fordi vi derved kunne forene ligheden og friheden i de videregående uddannelser, men det er ikke det, jeg lægger op til her; det er kun et lille skridt på vejen. Ligemageriet kunne jeg godt beskrive, men det er jo nu ikke det, vi gør i denne omgang.

Endvidere sagde fru Ebba Strange, at adgangsbegrænsningen er skyld i social skævhed.